

pedig a harcok idején, mint várnagyai kiadatlan leveléből megtudható, Imrét uralta. Mi sem lehetett számára természetesebb, mint Dorottya iránti ellenséges érzületének oly formában adni hangot, hogy az a Garaiak és Cilleiek számára egyaránt sértő legyen. Az új falut, amelyet uradalmában ekkoriban telepített, nőrokonára célozva keresztelte el.

Az előadottak ismeretében bizvást állítható, hogy létét Anyádvalaga, korántsem szokott módon, háborúnak köszönheti, s a bizonyítékok láncsa nem hagy fenn kétséget, hogy alapítóját s egyben keresztatyját a fiatal Kanizsai Imrében kell tisztelnünk. Igyekeztünk, hogy az olvasót efelől meggyőzzük, remélhetőleg nem volt hiábavaló. Ha pedig mégis, úgy talán nem abbéli fáradozásunk, hogy őt egy példán a történetírói módszerek titkaiba bevezessük.

Varga Éva

SZÓTÁRÍRÓ KIRÁLYFIK

A királyfi valóságdarabokat keresett, amelyek segítségével átláthat a mesék csillogó üvegfalán.

Szavak között válogatott. A sárkányt, az óriást elvetette, a csizmahúzó kanalat, a marhalábszárpörköltet megtartotta. Az Óperenciás-tengert, az Üveghegyeket, Bab szem Jankót elvetette, a szemüvegtörő szarvasbőrt, az egyirányú utcát és a negyvennyolcas honvédeket megtartotta. Kihúzta a repülő kastélyt, kiradírozta a táltoscsikót, szemébe söpörte Tündér Ilonát, ellenben élvezettel fogadta a tőzeglápokot, a távirányító készüléket, beszéd közben előszeretettel lepte meg hallgatóságát a Veronica hederifolia (Borostyánlevelű veronika), a Sus scrofa (vaddisznó) vagy az *Oryctolagus cuniculus* (üreginyúl) szókapcsolatokkal. Rajongott a második világháborúért, szívébe fogadta a kasztrációs félelmet, bolondult a kéjgyilkosságokért. Igazi örömet érzett, amikor megismerkedett a korrupcióval, a szőnyegbombázással. Ujjongott az élve temetésért, a tarkón lövésért, élt-halt a tömegsírokért, a pedofíliaért és a prosztatarákért.

Esténként megvacsorázott a Terülj, terülj, asztalkámnál, bebújt meseszálakból szőtt takarója alá, és izgatottan várta a következő napot. Reggel bekopogott Sárkány Rózsa ajtaján, készülődjön, mert hamarosan érte jön a sárkány. Az udvaron szénát vetett a két bors ökröcske elé, az éjszakáról maradt parázssal megetette a koszos kiscsikót, aki ezen a reggelen is megrázkódott, és aranyszőrű paripává változott.

A királyfi kötelességei végeztével rohant vissza olvasmányaihoz.

Aznap jegyezte fel szótárába a vulkánkitörést, a vonatszerencsétlenséget, az interglaciálist.

Néhány hónapos tanulás után odaállt a mesék szikrázó üvegfalához: tisztul-e már a kép? Alig akarta elhinni, hogy csöppecskét sem lát túl a színes szikrázáson.

Szomorúan rózta a palota márványfolyosóit. Sárkány Rózsa ajtaja előtt mérgesen topantott, az udvaron a két bors ökröcske istállója előtt dühösen rázta az öklét, az égen elröpülő tizenkét fejű sárkányra szitokszavakat szórt, a kiscsikó paraszát szétrúgta.

Mégsem adta fel, másképp próbálkozott.

Kiforgatta a saját szavait.

Többé sohasem mondott ilyesmit, hogy: „No, királyné, kitelt a három nap!” Vagy hogy „hiszitek, nem hiszitek”. Azt sem ejtette ki a száján, hogy „mindjárt halálig szerelmes lett bele”. Helyette ilyesmiket mondott: Neander-völgyi ember, franciaországi azili kultúra, a környezetre leselkedő veszélyek. A „Heveredjen le erre a lócára!” helyett: A félsós vizek, definíció szerint, nagyon változatosak.

„Kár is volt ennek olyan nagy feneket keríteni!”, gondolta, de csak annyit mondott: Bartók Béla összes művei.

A „Hol jársz te itt, ahol a madár se jár?” fordulatra szerencsésen alkalmazta ezt a mondatot. Ám hiába volt a lövészek ébersége, 1273-ban Sopron ellenség kezére jutott.

Ha megkérdezték tőle, hogy szolgál a kedves egészsége, elfordult, és azt morogta: a havasi növények rákényszerülnek arra, hogy erőforrásaikkal helyesen gazdálkodjanak, ezért lassú növekedésűek.

Hamarosan a beszélgetés vált a palotában a legkellemetlenebb tevékenységgé. A királyfit tapintatosan, de messziről kerülték. Ő azonban szomjazta a társalgást, mindenkiket megszólított. Lenyomta a lovászt a székbe, Sárkány Rózsát maga elé állította, megfogta a csuklóját, és a társadalmi rétegek és csoportok jellemzőiről szónokolt.

A palota népe izzadt, a királyfi pedig egy szép napon büszkén lépett ismét a mesék szivárványszín szikrákat pattogató üvegfa elé. Az üveg azonban csillogóbban, kedélyesebben szórta rá fényeit, mint valaha.

A királyfi erősen megbúsult.

Rosszkedvétől ősz lett, hullani kezdtek a falevelek.

Egy meleg őszi éjjel kiült a kertbe magas támlájú szalmafonatos székébe. Kicsit elbámulta a csillagokat, aztán becsukta a szemét, és igyekezett elfelejteni mindent, ami a mesékre emlékeztette.

Feledte a kicsi kígyókirályfit, Borsszömű Jankót. Feledte a saskirályt, a levegőben függő palotát. Kétszer is feledte a hímet varró királykisasszonyt, a rózsát nevető leányt. Álomlátó fiú, Kőmorzsáló, ezüstparipa, réz körtefa, forrasztófű, tengerűtő pálca, varasbéka, az állatok nyelvén tudó juhász.

Ha a végére ér, kezdi előlről.

Nem győz betelni vele.

A királyné esténként mesélt a gyerekeinek, a szóke kislánynak és a barna kisfiúnak. Betakargatta őket, ölébe vette a fejüket, és álomhívogató hangon belefogott.

„Mire Cica megérkezett, Kutya már az asztalnál ült. Szomorúan nézte az üres tányért, és csurgott a nyála.

– Na, Kutya, megjöttem – mondta Cica, nyögve megemelte a teli szatyort, és az asztalra borította. Kicsúszott a kocsonya, kivágódott a hurka, kizúdult a só, a cukor, kihabzott a kóla, a sör, a puding és a tejfől nagyot placcsant. Cuppogott, csöpögött minden.

– Na, Kutya, zabálj! – mondta Cica, és belenyomta Kutya fejét a kocsonyába. – Hát mér nem eszel, bazd meg? – mérgelődött Cica, és mancsaival Kutya elé lapátolta a sok ételt. Kutya falatozni kezdett.

Cica tett-vett a konyhában. Mosogatott. A tányért nyomta a szivacsra, a poharakat a törlőruhára, minden eltörött.

– Ízlik? – sandított Kutyára.

– Kicsit szaftos – morgott Kutya.

Cica nyelt egyet, és levegőt vett.

– Szaftos? Azt mondd, szaftos? Hát mi vagyok én, hogy hullafáradtan megyek neked vásárolni, neked meg szaftos? Nem kell, jóvan, nem kell. Töröm én magam?

Cica odament az asztalhoz, és a földre söpörte a vacsorát.

– Nesze neked szaftos!

– Mér iszol annyit? – horkantott Kutya. – Beverek ám!

Verekedtek egy ideig, aztán betámolyogtak a szobába, leültek a tévé elé. Szép tájképek voltak a tévében. Elégedettek voltak. Szép zene is volt. Cica elaludt a karosszékekében.

– Ne aludj, hé! – rázta Kutya kétségbeesetten. – Megyünk lefeküdni!

– Feküdjön veled az a céda anyád! – motyogta Cica, és a feje a vállára billent.

– Már megint ezt csinálod? – üvöltötte reszelős hangon Kutya.

– Mit? Mit? – nyűgösködött Cica, de a szemét már nem bírta felnyitni. Aludt, mint a tők.

– Hát döögölj meg! – köpött egyet Kutya. Még egy darabig rugdosta Cica lábát, tépedte a bajuszát, csavargatta a fülét, nyomkodta a szemét, de mikor látta, hogy minden hiába, lefeküdt, és ő is elaludt.”

A mesének vége volt. A gyerekek békésen, egyenletesen szuszogtak. Édesanyjuk megszimogatta, megpusziligatta őket. Leoltotta a lámpát, és halkán, lábujjhegyen ki-
osont a gyerekszobából.

A király az intézőjével együtt minden hétköznap hajnalban kilovagolt, hogy szemügyre vegye és ellenőrizze birtokait.

Egy szép tavaszi napon a rózsalugasban véletlenül fölfedeztek egy tenispályát. Mit keres itt egy tenispálya, kiáltott föl a király. Fölemelte a kezét, mire a tenispálya, mint egy ködkép, szertefoszlott.

Sétáltak tovább. Fehér báránnyelűk gömbölyödtek az égen. A sárga homokkal beszórt promenádon hirtelen előtaláltak egy liftet. Mit keres itt egy lift, hökkent meg a király. Fölemelte a kezét, mire a lift eltűnt.

Fejcsóválva ballagtak tovább. Százágra sütött a nap, énekesmadarak daloltak. A virágzó hársfaalléban útjukba akadt egy repülőgép-anyahajó. A király nem győzött bosszankodni, mit keres itt egy repülőgép-anyahajó, mondta, és eltüntette a hajót.

Mentek tovább. Ragyogó idő volt, mesébe illő. A muskátliágyásoknál hirtelen előtaláltak egy tehéncsordát. Mit keres itt egy tehéncsorda, sértődött meg a király, s összeráncolta a homlokát. Fölemelte a kezét, és a tehéncsorda elpárolgott.

Így ment ez. A király fölfedezett, majd eltüntetett a kerti napozónál tizenkét buszt, a zenélő kútnál egy egész menekülttábor, a fenyőfáknál három áruházat, a vadász-
háznál öt nagy lépcsős piramist.

Körüjtát befejezván a király visszatért a palotába. Reggelizőasztala megterítve várta. Sonkás szendvics volt tejeskávával és lekváros fánk. Az ablakból beragyogó nap fényében a király hirtelen valami különöset talált a felszolgált ételekben. Gyanakodva méregette a reggelit. Mit keres itt egy sonkás szendvics tejeskávával és egy lekváros fánk, kérdezte. Körbejárta az asztalt, szemügyre vette a tálcat a másik oldalról is, és egyre rosszabbnak találta a helyzetet. Végül fölemelte a kezét, mire a reggeli azon nyomban felszívódott.

A király elégedetten ment át a nappaliba, ahol gyermekei a feleségével együtt éppen képeskönyveket nézegettek. A kertből szépen sütött be a nap, a gyerekek és az asszony hosszú árnyéka a falra vetődött. A király nyugtalan lett. Mit keres itt a feleségem a gyerekekkel együtt, akik éppen képeskönyveket nézegetnek, kérdezte magától, és már sejtette is a választ. Fölemelte rubingyűrűs kezét.

Ment tovább. Miért van itt ennyi szőnyeg? Miért vannak órák? Mit csinálnak a székek? Mit keresnek itt az ablakok? Mire föl az asztal? Hogy kerül ide könyvespolc, meg mifene, piskóta alakú pamlag? Komornyikok, szobalányok, szakácsok, igazgatóhelyettesek, adatrögzítők, programszervezők, kertészek, juhászok, ácsok, cukrászok, írkok, számadók, jobbágyok?

A palota kiürült, hangosan kopogtak benne a király léptei. Nemsokára üres palota sem volt. Király sem volt.

A nap végére kinyílt az estike. Milyen szép délibábos napunk volt, sóhajtott, és édesen illatozott.

A királyi palota akkora volt, mint egy rengeteg erdő. Aki nem vigyázott, alaposan eltévedt benne.

Havas ormú hegy lábánál állott enyhe félkörívet alkotva. A jobb szárnyból újabb szárnyak nőttek ki, a bal szárnyat emeletráépítések tarkították. Alatta egész pincerendszer húzódott a kemény gránitba vágva. Folyosók és kazamaták, boltívek és jégvermek, lengőcsapdák és cseppkövek, kőlépcsők és járhatatlanul szűk alagutak. Mintha a palota gyökérzete lenne, mély és szerteágazó volt. Nagyságra vetekedett a palota méreteivel. A király gondot fordított rá, hogy minden hónapban újabb járatokkal bővüljön a föld alatti erődítmény. Láthatatlan védelemnek nevezte el, és minden fordulójába egy-egy fegyveres katonát állított, akik tizenkét óránként váltották egymást. A pincéből langyos meleg áradt fölfelé, télen ezzel fűtötték az épületet.

A palotát egy napon kezdte benőni a dzsungel. Százötven év múlva fölfedezők találtak rá az őserdő mélyén, amely akkor már békében és harmóniában élt a természettel, és olyan szép volt, mint egy pálmaház. A felfedezők megkapargatták a falakat, és kőzetmintákat vettek. Lerajzolták, lefényképezték a töredezett ablakcirádákat, a leomlott oszlopok maradványait. Kis szobrokat ástak elő a laza talajból, tudományos módszerekkel megállapították az épület korát, építészeti stílusát, szakcikkeket írtak, hangszalagokat küldtek a rádióknak. Amikor megérkezett a monszun, szedték a sátorfájukat, és elmentek. Akkor előjött a királyfi a legbelső szobából, bosszúsan ingatta a fejét. Nem szeretném, ha ez még egyszer előfordulna, mondta szemrehányóan. A kapitány összecsapta a bokáját, igenis, rezgett a bajusza, és elvezette a testőrséget. A királyfi még utasította a szakácsokat, hogy ma zsírszegény vacsorát tálaljanak, mivelhogy fáj a gyomra.

A palota patkó alakot formázott, így tisztelegtek a királyi ősök emlékének, akik lóháton nyerték meg mindegyik csatájukat, nyeregben ülve kényszerítették megadásra ellenségeiket. A sok hódítással akkora országot nyertek, hogy minden családra jutott egy ménes. A ménesek vágatva rohagáltak egyik pusztától a másikig. A palota kétharmadát istállók foglalták el, a vadul toporzékoló lovak majd szétvetették az épületet. Már hétmérföldes távolságból hallani lehetett a szilaj dobogást, de az érkezők rendszerint nem hallották, mert maguk is lovakon ültek, és csak úgy döngött alattuk a föld.

A palota egy filmstúdió volt a Lóverseny utca végén. Hetente új díszlet állt benne. A műablakokba különböző tájképeket festettek, kék tengert, vörös naplementét. A falak magukba szívták a napközben elhangzott mondatokat, és este, amikor már hűvös volt, kilehelték magukból. Az éjszaka csendjében keringtek a mondatok. *Ha holnapig nem fizetek, el kell hagynom a várost. Te álltál ott tegnap a templom előtt kék kabátban, piros sállal, kis kézitáskával, kockás esernyőre támaszkodva? Érez magában annyi erőt, hogy elviselje az elhunyt látványát? Nekem ne mondja azt, hogy nem eheti meg azt a kis gombalevest a kedvemért! Nem tudok élni az önérzetem nélkül! Csomagolja be a cuccait, és holnap már nem akarom itt látni! Hogy mondjam el, mennyire imádlak? Biztosra vehetem az ajánlatát?* A királyné esténként ott járkált a kerengő mondatok között, és jólesően inhalált belőlük. Máris javult a közérzete, és másnap a felszedett mondatokkal fizetett a boltban. Általában szívesen fogadták.

A palotának huszonnégy tornya volt, ezek mindegyikét ki-be lehetett tolni, akár a csiga szarvait. A mennyezetről olajos vasláncok, erős fogantyúk lógtak le, a falakból fogaskerekek, csapágyak, vasalatok nőttek. Lépcsők helyett létrákat vagy rudakat használtak. A király irányította és működtette a gépezetet. Reggel hat órakor nyitott ingében fürgén lemászott a létrákon, belekapaszkodott valamelyik fogantyúba, és harsányan felkiáltott: ötös, tizenégyes, be, kettes, huszonthármas, ki! Lassan nyíltak és csukódtak a láthatatlan tetők, surrogva csúsztak helyeikre a tornyok. A király gyorsan fölszaladt a tetőre, szeme fölé emelte a kezét, és végignézett a tornyokon. Összedörzsölte a tenyerét, visszacsúszott a gépterembe, és újabb parancsokat adott. Hetes, tizenkettes, be, kilences, tizennyolcas, ki! A palota falai lágyan remegtek. Ha öt torony vagy annak többszöröse volt fenn, akkor még egyet melléjük kellett emelni. Ha háromnak valamelyik hányadosa volt kint, akkor egyet feltétlenül vissza kellett vonni. Emelkedő számsorrendet követtek, a húszast sohasem húzhatták be előbb, mint a tizenkilencet. A páros és a páratlan számok felváltva követték egymást, kilenc toronyból mindig négyzetgyököt kellett vonni, a tizenhatost ismeretlen számnak tekintették, amelyet a rendelkezésre álló adatokból kellett kiszámolni. Így navigált, irányított a szigorú szabályoknak megfelelően a király. Azonban soha nem húzhatták be vagy tolhatták ki egyszerre az összes tornyot. Erre törvény volt.

Helyhiány miatt a palotába költöztették a fiúgimnáziumot. Reggel fél nyolckor özönlenni kezdtek a fiúk a palota márványlépcsőjén, csapkodták az osztálytermek ajtaját, a folyosó végén felváltva lesték a tanárt. A szünetekben lemorzsázták a szőnyegeket, a mosdóban dohányoztak, a falra akasztott képeket leköpöcsövezték. Ebédidőben a menzán ecetet öntöttek a vizeskancsóba, összekeverték a sót a pirospaprikával, kenyérdarabokkal dobálózta. A délutáni foglalkozásokon összefirkálták a padokat, a falakat, káromkodva kiabáltak, letördelték a fogasokat. Délután négy órakor kiürült a palota, a takarítók összeszedték a szemetet, az ajtókat visszaakasztották a helyükre, és másnap minden ugyanúgy folytatódott tovább. De esténként finom szalonzene szólt, hosszú glaszékesztyűkben táncolt a palota népe, diszkrétan emelték meg a pezsgőspoharakat, és elegánsan tapsoltak, amikor behozták a másfél méter magas tortákat.

Hirtelen mindenkinek akadt valami dolga a palotában, és Rózsika egyedül maradt. A porkoló elment lándzsát hegyezni, a király moziba vitte a gyerekeket, a szobalány a kutyákat és a macskákat sétáltatta, a szakács elugrott sóért, a tanácsos átszaladt egy

pofa sörre a Sárga Rigóba, mindenki úgy eltűnt, hogy máris a feledés sötét árnyéka vetődött rá.

A palota üres maradt, kongott a folyosó, a kincseskamrában senki nem számolta a kincseket, a könyvtárszobában senki sem olvasott, a fegyverszobában senki nem zörgette a fegyvereket, a ruhatárban porosodtak a ruhák, a konyhában elültek a szagok, és olyan csend volt, hogy a távoli harangzúgás ott kaparászott az ablakokon.

Rózsika végigment az üres palotán. Kinyitogatta az ajtókat, és belehallgatott a szobák sokféle csendjébe. Az egyiktől megijedt, a másikra bólintott, a harmadikat boldogan itta magába. Végül fogta a csendeket, összehajtogatta és beletette őket a zsebébe.

Zajosan nekilódult, átment a nappaliba, felemelte a telefonkagylót, és taláalomra tárcsázott egy számot.

Kedves uram, van önnek lila zakója? Mi? Lila zakóm? Igen. Felmérések szerint a nőknek az a véleményük, hogy az igazi férfiak nem nélkülözhetik a lila zakót. Persze, tudom én azt.

Rózsika hallotta a telefonban a zaklatott kutatás zörejeit, szekrénynyikorgást, előrángatott ruhák lebegését, hasra esést a szőnyeg sarkában, végül a diadalittas kiabálást a telefonban. Van, van lila zakóm! Úgy? Nagyszerű, akkor egye meg! Mit? Hogy egye...? Pontosan, jól hallotta. Egye meg. Jó étvágyat hozzá.

Rózsika lecsapta a kagylót, és kiszakadt belőle a visszafojtott nevetés. Hétrét görnyedt a kacagástól, és szaladt egyet a palotában. Csak akkor fogta vissza magát, amikor a palotában található számos tükör valamelyike elé érkezett. Akkor lecsendesedett, kihúzta magát, és illedelmesen ásított egyet.

Visszament a telefonhoz.

Halló, édes uram, én vagyok minden vágyad, kívánságaid legszebb tartománya. Ki beszél? Talán nem engem vártál, nem engemet idéztél hosszú, reménytelen éjszakákon át? Na de... Itt vagyok, eljöttem hozzád. Tégy velem, amit akarsz. Hát éppen... Hallgasd végig, ami számodra adatott. Két nagy mellem keményen remeg, mint a jól felvert tej-színhab. Csak simogasd meg bátran. Ó, összecszik a térdem, ha rád gondolok.

A túloldalón a telefon hörgött, vacogott, végül hatalmas csörömpöléssel a földre zuhant. Rózsika a térdét csapkodta örömeiben. Lefeküdt a szőnyegre, beletekerte magát, kínos vágyában szétharapta az ajkát. Mikor összeszedte magát, ismét fölemelte a telefont.

Halló, kedves uram, maga nyert hatmilliót. Én? Pontosan maga. Meg is fogja kapni, ha elhoz holnap reggel a kezében egy varasbékát. Na, épp egy varasbéka, cseszd meg. De hatmillió! Gondolja meg. Jóvan, akkor holnap reggel. És hova vigyem? Ahó-vá akarja, a béka a lényeg. Ezt csak érti? Fogjuk rá...

Rózsika csaknem lerántotta a telefont a nagy kacagástól. Bakkecskeszökellésekkel ugrándozott a lépcsőkön. A tükrök előtt elcsendesedett, megszélidült, magába szállt, gondolkodóba esett. Aztán csak tovább randalírozott, a zongora tetején táncot járt.

Megjött a király a gyerekekkel.

– Drágám! – sikoltotta Rózsika, és a király nagy, erős vállához simult.

– Angyalkáim! – simogatta meg a gyerekek fejét. – Annyira hiányoztatok!

És szépen kiengedte a csendeket a zsebéből.

A palotába minden reggel jött egy zongorista. Kopott fekete kabátja volt, hosszú, lobogó haja, két nagy csontos keze, látszott rajta, hogy a világon semmi mása nincs, csak a zongoratudása.

Rohanást érkezett, célegyenesen tört a zeneterem felé, a lépcsőfokok alig bírták magukat cipőtalpa alá adni, a folyosó márványlapjai egyetlen lépésétől kopásnak indultak. Iszkolt a zongorista. A zeneszobában aztán mint égő ruhát, kapkodva dobta le magáról a kabátját, elhajította a táskáját, lerúgta félretaposott sarkú cipőjét, felgyűrte inge ujját, és türelmetlenül a zongora elé vetette magát. Kizárólag bravúrdarabokat játszott, etűdöket, prélude-öket, versenyműveket, indulókat. Két nagy fehér keze követhetetlen tempóban mozgott. Zengett a palota, remegtek a falak. Annyi szenvedély volt a játékában, hogy a palotában mindenki oda volt láncolva ehhez a szenvedélyhez. Ilyenkor nem főztek, nem takarítottak, nem beszélgettek, mint máglyán izzottak a zene gyors lobogású tüzeiben.

Reggel hét és fél kilenc között semmi más nem történt a palotában, csak ez a zongorázás. Fél kilenckor a zongorista verejtékben úszó arccal, kimerülten engedte el a billentyűket, nyomában üde csend tört föl. Mint egy öregember vakarózott össze, felhúzta a cipőjét, remegő ujjakkal befűzte, fölvette a fekete kabátot, maga után vonszolta a táskáját, és szédelegve, támolmogva elment.

Megindult az élet a palotában. Törték a diót, porolgatták a vitrint, csutakolták a lovakat az istállóban. A király is lassanként magához tért. Körbejárta a palotát, mindenhova benézett, és magyarázott az embereknek. Ugye most már tudjátok, hogy mi az élet? Értitek, hogy mi végre vagyunk a földön? Most már tudjátok, hogyan kell serénykedni, egyik jó cselekedetet a másik után véghezvinni? Belátjátok már, hogy nincs másik út, csak az erény, ami egyedül képes a boldogságra és az üdvösségre vezetni benneteket? Megkaptátok az alapozást a mai napra is.

A palota népe szóltanul bólogatott, és csak törték a diót, tisztogatták a kilincseket, s jóféle moslékkal etették a kövérségtől alélt disznókat.

A palota tele volt csokoládédarabkával. A lépcsőfordulóknál dió és mandula volt, ritkábban mogyoró. A marcipángolyók az ablakokat díszítették. A fal mentén körös-körül tejszínhabcsikok futottak, a barna szirupos grillázs az erkélykorlátokra tapadt. Ostyalapok fedték be a tornyokat, a padláson tejberizskupacok remegtek. Ha a királynének kedve volt, és még talált valamennyit a zacskó alján, akkor egy kis mazsolát is szórt a cukormázás tetőkre.

A palota öreg volt és ronda. Lapos volt a fenéke, a hasa nagy, lógott a tokája, csámcsogva evett, és szürcsölve ivott. Társaságban kínosan hahotázott a legbutább viccen is. Nagyothallott, ezért kiabálva beszélt, és nem figyelt oda másokra. Ha megtetszett neki valaki, akkor melléje tolakodott, hurkás ujjaival simogatni kezdte a karját, a fülébe súgta, hogy minden éjjel érte imádkozik, földig alázkodott előtte, de ha végül is megkapta a szeretett személyt, elég gyakran, attól kezdve cigarettafüstöt fújt rá, megszégyenítette mások előtt, elverte a koztprénzt, és kilógatta a gyerekeket az ablakon. Ha ezek után elhagyta őt a párja, akkor dragonyosok élén üldözni kezdte, és amikor utolérte, lelőtte, mint egy kutyát. A körmei kékek voltak, a szempillái szürkék és csomósak, lóhúst evett ebédre, és bilibe végezte a dolgát, amit a cselédeknek kellett kiönteni. Ha meglátott egy koldust az ablak előtt, akkor fölhívatta, elbeszélgetett vele, megígérte neki, hogy a kincseskamrába vezeteti, de a martalócok a várboritonba vitték, és kivágott szívét felszúrták a torony tetejére. Amikor a hosszú életű, bűnös palotát eltemették, senki sem siratta, az ország pedig pártviszálykodások közepette darabokra hullott.

A palota este hatig volt nyitva. Addig lehetett benne jönni-menni, teát inni, ügyeket intézni, nevelőnővel társalogni, az erkélyen merengni, tollaslabdázni az udvaron. Hat órákor azonban jött a nyugdíjas éjszakai portás, mindenkit hazazavart, bezárta az ajtókat, ablakokat, bereteszelte a nagy kaput, kiakasztotta rá a táblát: zárva. Beült kis kuckójába, a villanyrezsón megmelegítette a vacsoráját, bekapcsolta a tévéjét, és ha már elunta a műsort, elővette a szexújságokat, azokat nézegette éjfélig. Akkor elálmosodott, kockás takarójába bújt, és aludt hajnalig. Hajnalban megjöttek a palota lakói, és türelmesen várták a nyitást. Hát itt vagytok, szarháziak, morogta magában a portás, kicsoszogott, és beengedte őket. Fogta a cókókját, hazaballagott. Este hatig megint lehetett nevetgélni, virágot szedni a kertben, fuvolaleckét venni, balettozni, három dobókockával ki nevet a végéig játszani és verseket írni a könyvtárszobában.

A palota egy kő volt az út közepén, mindenki elbotlott benne.

A palota akkora, mint a szempillám hegye. Egy poharat szoktak rá tenni, hogy el ne fújja a szél.

Kálnay Adél

MESÉK, MESÉK, MESÉK

Mire Ilka annyira felgyógyult, hogy megengedtek neki egy rövid látogatást a szomszédban, addigra bizony már hűvösen fújtak a szelek. Korán megjött az ősz az idén, mondta Varga néni, aztán úgy nyitotta ki az istállót, mintha attól félne, hogy a korán jött szél felkapja s elrepíti Rozált. Ilka boldogan futott Rozálhoz, simogatta, dörzsölte az oldalát, szelíden tolt a jászol felé. A tehén szinte azonnal megroggyantotta lábát, s elhevert a szalmában. Nézd már, csapta össze a kezét Varga néni, hogy emlékszik, hogy tudja, mit akarsz tőle, még ilyen! Ilka leült a szalmára, ráborult Rozál bendőjére, s onnan nézte, hogy tesz-vesz Varga néni a sarokban. Pokrócokat, régi ruhákat, rongyokat vett elő, nézegette őket, forgatta, talán, hogy melyik kidobásra való, azt fűrészte, de végül mindet visszarakta ugyanoda. Közben szokása szerint egyfolytában beszélt. Ilyen okos állat ez, úgyhogy egy biztos, magától nem ment el sehová, se el nem tévedt, valami más van ebben. Nem mondanám, hogy az öreg Burónál volt, mert van, aki azt mondja, aztán tudom, van a rovásán az öregnek bőven, de lopni azért csak nem lopott, főleg nem tehenet, azért a szomszédság is csak számít, szóval nem tudom, nem tudom. Még olájok se voltak erre már jó régen. Ilka gyomra összerándult. Az oláh cigányoktól nagyon félt, azt beszélték, hogy gyerekeket rabolnak, egyszer neki egy ilyen cigányasszony a piacon elkapta a karját, valamit mondott érthetetlen nyelven, s úgy nevetett rá, ahogy csak a boszorkányok nevethetnek. Hagyja békén a gyereket, kiabált rá anyu, s a cigányasszony elengedte Ilkát, aztán csípőre tett kézzel, szétterpesztett lábbal még sokáig nézett utánuk, s folyton nevetve mondta a magáét. Ilka futtában hátra-hátranézett, s furcsa módon, noha már a piac másik végén jártak, még mindig lát-